

Bolesława Chomentowska, Jan Michalski

Zawada, gm. Połaniec, woj. tarnobrzeskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 10, 102-103

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pierwszy sezon badań. Osada otwarta grupy tarnobrzeszkiej kultury lużyckiej z okresu halsztackiego.

Osada znajduje się na wzniesieniu piaszczystym, około 600 m na zachód od rzeczki Starej Wiśni, lewobrzeżnego dopływu Wisłoki. Jej odkrycie dokonano w roku 1971, a wykopaliska podjęto ze względu na przebudowę drogi lokalnej z Zaborcza do Wylowa, przecinającej osadę. Obszar ten jest pokryty około 40-letnim lasem mieszanym, w związku z czym badania okazały się mocno utrudnione. Dokonano pomiarów skarp wzdłuż drogi od strony północnej i południowej i od strony południowej założono 6 wykopów, w których wyeksplorowano 5 jam. W jamie nr 5, na głębokości 80-100 cm stwierdzono palenisko, zbudowane z gliny /z odciskami licznymi roślin/, a w nim fragmenty naczyń. Określenie funkcji, a nawet oznaczenie dokładnego zarysu pozostałych jam było niemożliwe z powodu licznych pni i korzeni drzew oraz śladów po wykopach leśnych. W ich obrębie i sąsiedztwie odkryto liczne ułamki naczyń o nasileniu nie spotykanym dotąd w obrębie osad grupy tarnobrzeszkiej. Zwrócić tu uwagę należy na skorupy z placów - talerzy oraz garnków jajowatych zdobionych guzkami, listwami karbowanymi i dołkami paznokciowymi, ponadto na gliniane przeszłiki. Jakkolwiek są to materiały charakterystyczne dla okresu halsztackiego, zadziwiającym jest zupełny brak form z dziurkami poniżej otworu.

Zabytki wraz z dokumentacją złożono w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Badania będą kontynuowane.

ZAWADA, gm. Połanec
woj. tarnobrzeszkie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Katedra Archeologii Pradziejowej i Wczesnośredniowiecznej

Badania prowadzili dr Bolesława Chomentowska i mgr Jan Michalski. Finansowała Dyrekcja Elektrowni Połanec. Trzeci sezon badań. Paleolityczna pracownia krzemieniarska kultury świderskiej, osada kultury lużyckiej z okresu halsztackiego, cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich.

Przebadano obszar 520 m². Wykopy założono: 1/ w południowej części stanowiska w celu uchwycenia zasięgu osady halsztackiej; 2/ w części północno-zachodniej w celu prześledzenia dalszego przebiegu rowów odkrytych w pierwszym sezonie; 3/ w części północno-wschod-

niej. Kontynuowano badania pracowni krzemieniarskiej próbując wyjaśnić charakter szlaki znajdującej w warstwie halsztackiej.

W południowej części stanowiska okazało się, że w miarę posuwania się w kierunku strumienia, a więc na południe coraz rzadziej występuje lużycki materiał zabytkowy, mimo występowania w dalszym ciągu warstwy kulturowej.

W części południowo-zachodniej odkryto dalszy ciąg rowów, które prawdopodobnie otaczały osadę lub jej część. W niedużej odległości na wschód od rowów odkryto duże skupienie dobrze zachowanych jam o głębokości dochodzącej do 90 cm. Kilka niezbyt wyraźnych zarysów jam odkryto także po "zewnątrznej" stronie rowów. W warstwie humusowej występowała nieliczna ceramika z okresu wpływów rzymskich, natomiast w piasku sporadycznie znajdowano wyroby krzemienne.

Najbardziej interesujące rezultaty osiągnięto w części północno-wschodniej stanowiska. Ponad metrowej grubości halsztacka warstwa kulturowa dostarczyła dużej ilości ceramiki, przeszłików i zżużlonej polepy. Natrafiono także na ciemniejszą plamę spalenizny. Znalaziono w niej i w jej najbliższej okolicy kilka fragmentów glinianych, niszczących form odlewniczych, fragment tygła, duży kawał polepy i szlaki. Pod warstwą lużycką badano warstwę związaną z kulturą świderską. Odsłonięto dalszy fragment odkrytej w poprzednim roku pracowni oraz prawdopodobnie natrafiono na pozostałości drugiej krzemienicy o podobnym charakterze.

Badania będą kontynuowane.

ZBROJEWSKO, gm. Lipie
woj. częstochowskie
Stanowisko 1

patrz
późne średniowiecze

ŻAREK, gm. Męcinka
woj. łódzkie
Stanowisko 3 i 4

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Archeologii

19

Badania prowadzili mgr Jolanta Bakszas i mgr Romuald Piwko. Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa: kultura lużycka od IV okresu epoki brązu do okresu halsztackiego, kultura przeworska z fazy C₂ do D₁, okres wczesnego średniowiecza.

Stanowisko 3 położone jest na terasie nadzalewowej Nysy Szalonej tworzącej niewielki półwysep wcinający się w nadrzeczne łąki. Stanowis-